

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 336/05
08.12.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Николе Латиновића, председника већа, Николе Мићуновића, Зорана Савића, Миодрага Вићентијевића и Верољуба Цветковића, чланова већа и саветника Марије Вуковић-Станковић, записничара, у кривичном предмету оптужених АА и ББ због кривичног дела убиства из ниских побуда у подстрекавању из чл. 47. ст. 2. тач. 4. Кривичног закона Републике Србије у вези чл. 23. Основног кривичног закона и кривичног дела убиства из користољубља из чл. 47. ст. 2. тач. 4. Кривичног закона Републике Србије, решавајући о жалбама оптужених изјављеним против пресуде Окружног суда у Сремској Митровици К. бр. 1/03 од 14.9.2004. године, у седници већа одржаној у смислу чл. 375. Законика о кривичном поступку у присуству оптужених, њиховог браниоца адвоката АБ и браниоца оптужене АА адвоката АВ, а у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, дана 08.12.2005. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Поводом жалби оптужених АА и ББ, а по службеној дужности, ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Окружног суда у Сремској Митровици К. бр. 1/03 од 14.9.2004. године у погледу правне квалификације дела за која су оптужени оглашени кривим и одлуке о казнама, тако што Врховни суд Србије оптужену АА оглашава кривом за кривично дело убиства из ниских побуда у подстрекавању из чл. 47. ст. 2. тач. 4. Кривичног закона Републике Србије (Закон о изменама и допунама Кривичног закона - "Службени гласник РС", бр. 10/02) у вези чл. 23. Основног кривичног закона, за које је применом чл. 5., 33., 38., 41. и 50. Основног кривичног закона осуђује на казну затвора у трајању од 10 (десет) година, у коју јој се урачунава време проведено у притвору почев од 19.9.1996. до 04.2.2000. године а оптуженог ББ за кривично дело убиства из користољубља из чл. 47. ст. 2. тач. 4. Кривичног закона Републике Србије (Закон о изменама и допунама Кривичног закона "Службени гласник РС", бр. 10/02) за које га применом чл. 5., 33., 38., 41. и 50. Основног кривичног закона осуђује на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, у коју му урачунава време проведено у притвору почев од 19.9.1996. до 04.2.2000. године.

II Жалбе оптужених АА и ББ одбијају се као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу се ПОТВРЂУЈЕ.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Сремској Митровици К. бр. 1/03 од 14.9.2004. године оглашени су кривим: оптужена АА због кривичног дела убиства у подстрекавању из ниских побуда из чл. 47. ст. 2. тач. 4. КЗ РС у вези чл. 23. ОКЗ за које је осуђена на казну затвора у трајању од 10 (десет) година и оптужени ББ због кривичног дела убиства из користољубља из чл. 47. ст. 2. тач. 4. КЗ РС за које је осуђен на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година. На основу чл. 50. оптуженима је у изречене казне затвора урачунато и време проведено у притвору почев од 19.9.1996. до 04.2.2000. године, оптужени су обавезани да солидарно суду на име трошкова кривичног поступка исплате износ од 26.016,00 динара, као и паушал у износу од 15.000,00 динара, а оштећени ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ, ради остваривања свог имовинско-правног захтева упућени су на парницу.

Против наведене пресуде изјавили су жалбе оптужени и то:

- Оптужена АА две жалбе, једну због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона, одлуке о казни и одлуке о трошковима кривичног поступка, са предлозима да се побијана пресуда или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или преиначи у том смислу што би оптужена била ослобођена од оптужбе, као и да буде обавештене о седници другостепеног већа, друга жалба, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања са предлогом да се првостепена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, као и предлогом да оптужена и њен бранилац буду позвани на седницу другостепеног већа;

- Оптужени ББ због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања са предлогом да се првостепена пресуда укине и предмет врати Окружном суду у Сремској Митровици на поновно суђење као и предлогом да он и његов бранилац буду обавештени о седници већа када се о изјављеним жалбама буде одлучивало.

Републички јавни тужилац је у свом поднеску Ктж. бр. 468/05 од 21.3.2005. године ставила предлог да се изјављене жалбе одбију као неосноване, а првостепена пресуда потврди.

Пошто је у свему поступио у складу са одредбама чл. 374. и 375. ЗКП-а, Врховни суд је одржао седницу већа у присуству оптужених АА и ББ, њиховог браниоца адвоката АБ и браниоца оптужене АА адвоката АВ, а у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, на којој је размотрио списе предмета заједно са побијаном пресудом, па је по извршеној оцени навода садржаних у изјављеним жалбама, као и навода браниоца адвоката АБ и оптужених изнетих на седници већа, имајући у виду и предлог Републичког јавног тужиоца садржан у наведеном писменом, оценио:

Изјављене жалбе су неосноване али је првостепени суд, приликом правне оцене дела, погрешно применио одредбе чл. 4. ст. 2. ОКЗ-а, због чега је Врховни суд у том делу првостепену пресуду преиначио по службеној дужности.

Против првостепене пресуде изјавили су жалбе оптужена АА, у два одвојена писмена, у једном због повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона, одлуке о казни, трошковима кривичног поступка, а у другом само из прва три разлога, као и оптужени ББ чија је жалба и по основима и по садржају и по предлогу потпуно идентична жалби коју је поднела оптужена АА у другом поднеску, на шта се и указује на почетку ове жалбе АА, уз истицање да су идентичне и правне слабости побијане пресуде, које им иду у прилог.

Пробијање првостепене пресуде због битних повреда одредаба кривичног поступка конкретно се своди на констатације да из свих навода којима се оспорава утврђено чињенично стање, произилази, да пресуда садржи битне повреде одредаба кривичног поступка из чл. 368. ст. 1. тач. 11. ЗКП-а.

Испитујући побијану пресуду у смислу чл. 380. ст. 1. ЗКП-а овај суд је нашао да у њој нису садржане битне повреде одредаба кривичног поступка нити повреде кривичног закона на које виши суд увек пази по службеној дужности, нити било који недостатак који би се могао подвести под одредбе из чл. 368. ст. 1. тач. 11. ЗКП-а, који се у жалбама наводи.

Наводи жалбе који се односе на побијање првостепене пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у суштини се свде на побијање уверења до којих је дошао суд на основу резултата спроведеног доказног поступка.

При овоме се указује пре свега да је првостепени суд погрешно када је прихватио као истинито признање које је оптужена АА дала у претходном кривичном поступку, затим када је поверовао исказу сведока ЕЕ о

садржини његовог разговора са сада покојним ПП обављеног у полицији, и најзад, када је за одређене закључке упориште нашао у исказу сада покојног ПП1, који је овај дао у својству окривљеног.

У прилог навода да није било основа за прихватање онога што је АА рекла, када је признала и означила оптуженог ББ као извршиоца дела, истиче се више разлога. Она је, како стоји у жалбама, била обманута од стране органа полиције да ће бити пуштена из притвора ако то уради и била је под великим притиском који је на њу вршен. Уз то њено казивање које је том приликом износила није логично и убедљиво. Оптужена АА није имала мотиве да њен супруг буде ликвидиран јер су њихови односи били добри, а неспоразуми нису превазилазили оне који су уобичајени за сваку брачну заједницу. Даље, признање оптужене АА није поткрепљено ни једним поузданим доказом, при чему се истиче да нису пронађени трагови, нема пиштоља, да нема сведока, да нема логике да ратни специјалац изврши дело на начин како је то учињено. Исто тако, да нема логике да због љубавне везе која је трајала два месеца и то са женом од њега старијом десет година и два месеца, сада покојни ПП1 посредује у проналажењу убице.

Приговор у погледу веростојности исказа сведока ЕЕ заснива се на наводима жалби да је његово казивање у супротности са садржином службене белешке од 28.9.1995. године, да сведок ЖЖ није потврдио да је сведоку ЕЕ причао да зна да је оптужена АА неколико пута напуштала оптуженог ПП и једно време живела са ЗЗ у ИИ што указује на његову непоузданост као сведока и да налаз вештака ЈЈ није потврдио да су на лицу места нађени трагови кола оптуженог ББ, о чему је у свом исказу говорио сведок ЕЕ.

У жалбама се указује да је првостепени суд погрешно јер се све што је утврдио у принципу базира на садржини службене белешке од 28.9.1995. године, на погрешној оцени исказа сведока КК о боравку оптуженог ББ у кафани, с обзиром да је наведени сведок рекла да оптуженог ББ никада није видела и да су сведоци ЛЛ и ЉЉ посведочили да им је сада покојни ПП рекао да је на њега пуцао неки камионџија.

Оцењујући чињенично стање утврђено у побијаној пресуду у склопу сагледавања стања у списима и навода у жалби којима се оно побија, Врховни суд је нашао да је првостепени суд потпуно и правилно исто утврдио и да су жалбени наводи у том смислу неосновани.

Признање које је дала оптужена АА на саслушању код истражног судије 21.9.1996. године је дато у присуству браниоца, без икаквог приговора да је она на било који начин присиљавана или наговарана да такво признање да, тако да су неприхватљиви жалбени наводи да то признање није валидно због тога што је била обманута од стране полиције да ће бити пуштена из притвора ако призна и што је била под великим притиском ових органа да то учини. Овакво правдање може се оценити као крајње нелогично, јер по оцени овог суда не може се поверовати да би било која разума особа прихватила да себе и другог терети за тешко кривично дело за које је запрећена најстрожа казна уз обећање да ће бити пуштена на слободу уколико на себе прихвати кривицу. Логика наводи на сасвим супротно закључивање, да неће имати никакву шансу да за дуже време изађе на слободу колико овакво дело призна.

Неприхватљиво је и да је притисак које је вршила полиција био разлог за њено признање, јер је несхватљиво, како би евентуални притисак органа полиције утицао да оптужена, на другом месту, у друго време, пред другим органом, у присуству свог браниоца каже нешто што није тачно и то на своју штету. Ни жалбе у том смислу не дају никакво логично објашњење.

У ономе што је оптужена АА рекла пред истражним судијом на свом првом саслушању нема никаквих нелогичности, како жалба констатује, не указујући при томе у чему би се та нелогичност огледала.

Што се тиче навода у жалбама да, супротно уверењу првостепеног суда, оптужена АА није имала мотиве за извршење оваквог дела, јер је нормално живела са сада покојним ПП, ово је у супротности са оним што је она лично изјавила о томе пред истражним судијом, а она је то најбоље знала, без обзира на утисак околине. Осим тога, сумњу о "нормалном животу" оптужене и њеног покојног супруга изазива свакако и сведочење КК, исказ покојног ПП1 дат у истрази као и исказ сведока ММ који је на позив оптужене АА дошао у току 1993. године, као командир станице милиције, да интервенише и чији исказ се поклапа са првобитно датом одбраном оптужене да је она, од стране покојног ПП, била физички злостављана. Наводи жалбе да признање оптужене АА није поткрепљено ни једним поузданим доказом у смислу да нису пронађени трагови, да нема пиштоља, да нема сведока очевидаца, да нема логике да ратни специјалац изврши дело на начин како је то учињено, потпуно су без основа код неспорне чињенице да је сада покојни ПП устрељен, те да се и другим доказима, шта је првостепени суд и учинио, може утврдити ко је и

како наведено дело извршио.

Супротно жалбеним наводима, признање оптужене АА поткрепљено је бројним доказима и значајним околностима. Подударност тих околности како их је приказала оптужена АА и како су их навели сведоци у својим исказима не може бити случајна, већ је она последица њиховог стварног дешавања.

Сведок ЕЕ, који је као оперативни радник органа унутрашњих послова разговарао са сада покојним ПП, док је овај лежао рањен у болници, посведочио је да му је ПП као особу која је у њега пуцала, означио лице које је пре тога седело у кафани и са којим је изашао из кафане са намером да му пружи помоћ око наводне оправке возила. Уочљива је подударност између онога што је сведоку ЕЕ навео покојни ПП као повод за његов излазак из кафане са лицем које је на њега пуцало и онога што је у свом признању оптужена АА о томе рекла. Уз оба случаја, повод је био квар на аутомобилу оптуженог ББ, кога је означила оптужена АА у свом исказу, а за кога ПП није знао како се зове. О наведеној чињеници и оптужена АА и сада покојни ПП не би могли једнако да говоре да се то тако није и догодило.

Од истоветног је значаја и сведочење сведока КК која је изјавила да јој је оптужена АА, по изласку покојног ПП из кафане, на њено питање где је отишао, одговорила, да је отишао да једном манијаку поправи кола или камион. Сведоку ЊЊ оптужена АА је, како је овај посведочио, такође рекла да је покојни ПП отишао да неке поправи кола.

Сада покојни ПП1, који је у својству окривљеног давао исказ у овом предмету, изјавио је пред истражним судијом да је оптужену АА упознао у априлу 1995. године, да је касније у кафану са њим дошао и ББ, да им се тада АА жалила на свога мужа, говорећи да је љубоморан као шиптар, да не може са њим да изађе на крај, да јој нема другога живота сем да се она склони или да се склони њен супруг. Изјавио је такође да је том приликом оптужена АА од оптуженог ББ тражила број телефона. Ни у овом случају подударност између изјава оптужене АА и покојног ПП1 о томе када су се упознали, а посебно о томе да је на следећем сусрету, после упознавања, са ПП1 у кафану дошао и оптужени ББ, да се оптужена АА жалила на свога мужа, не би објективно било могуће да се то тако није и догодило. Што ова подударност у њиховим исказима није потпуна може се објаснити њиховим настојањем да избегну кривичну одговорност.

Најзад, начин како је оптужена АА одустајала од признања датог код истражног судије приликом првог саслушања, говори у прилог закључка првостепеног суда да је тај одустанак уследио у настојању исте да избегне кривичну одговорност, а да промена исказа није била последица њене жеље да се оповргне неистина.

При првом саслушању које је уследило после испитивања када је признала дело, остала је код тога да је оптуженом ББ дала 6.000 ДМ, које му је однела у РР, а којом приликом је повезао сведок ОО, међутим, не као накнаду за извршену услугу, већ зато што је он то од ње тражио, јер је сматрала да му је ПП остао дужан.

При следећим саслушањима порекла је и овај податак, а одлазак за РР, којом приликом је возио сведок ОО, објаснила је другим поводом, изјавивши да оптуженог ББ није ни познавала. Ово постепено одрицање од појединих чињеница оптужене АА наводи на закључак да се плашила сведока ОО, који је возио у РР, јер није благовремено оценила шта је он критичном приликом видео, а шта није. Овим се може објаснити што је и поред порицања кривице у почетку остала при томе да је познавала оптуженог ББ и да је у РР ишла да му однесе 6.000 ДМ, па је тек касније и ово порекла, оставши само код дела исказа да је одлазила у РР и да је том приликом возио сведок ОО.

Правилно је првостепени суд у прилог неуверљивости разлога које је навела оптужена АА ценио чињеницу да она, при тврдњи да су јој се после ПП смрти јављали поред оптуженог ББ и многи други људи којима је ПП остао дужан новаца, није могла навести ни једно друго име.

То што вештак СС није потврдио да су на лицу места нађени трагови кола оптуженог ББ марке "аа" по оцени овог суда не дезавуише исказ сведока ЕЕ о томе шта му је покојни ПП, приликом њиховог разговора, рекао, јер је покојни ПП о овом возилу говорио и људима који су га после рањавања пронашли, односно помињао је џип "аа", како наводи сведок ЛЛ. Осим тога, како правилно закључује првостепени

суд, изјава вештака да други горњи траг на лицу места може припадати или теретном или теренском возилу, не искључује могућност да је то траг возила оптуженог ББ, с обзиром да је вештак могао да да мишљење само у односу на гуме на точковима возила оптуженог које је он видео две године после критичног догађаја, приликом вештачења.

Када се све напред речено има у виду, следи несумњив закључак да је првостепени суд у овом предмету потпуно и правилно утврдио чињенично стање дајући јасне и убедљиве разлоге везано за оцену свих доказа изведених у доказном поступку.

На правилност закључака до којих је дошао првостепени суд у погледу утврђеног чињеничног стања не може утицати несклад који постоји између онога што садржи службена белешка од 28.9.1995. и исказа сведока ЕЕ, како се наводи у жалбама, с обзиром да службена белешка није доказ у овом поступку да би се вршило овакво упоређење.

Позивање у жалбама на примедбе које је изнео Врховни суд у својој одлуци о укидању првобитно донете првостепене пресуде у смислу потврде о постојању или непостојању одређених чињеница и околности је потпуно депласирано. Наведене примедбе нису тврдње да ли те чињенице и околности, од значаја за доношење коначне одлуке, постоје или не постоје, већ указивање вишег суда шта недостаје и шта би још требало учинити да би се те чињенице и околности утврдиле. Решење којим се укида првостепена пресуда има упутствени карактер и то није коначна одлука у поступку.

Међутим, по оцени овог суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд није правилно применио кривични закон вршећи правну оцену дела за која је оптужене огласио кривима конкретно није правилно применио одредбу чл. 4. ст. 2. ОКЗ-а. Наиме, од извршења наведених дела, два пута је промењен кривични закон, па је сходно наведеној законској одредби на конкретан случај требало применити Закон о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 10/2002) јер исти, с обзиром на висину запређених казни за кривична дела у питању, представља најблажи закон за учиниоце. Због тога је, Врховни суд по службеној дужности преиначио првостепену пресуду у погледу правне квалификације, а као у изреци своје одлуке.

Одлучујући о казни на коју би требало осудити оптужене за дела за која су оглашени кривима, Врховни суд је пошао од околности од утицаја да казна буде мања или већа (чл. 41. ОКЗ), правилно утврђених од стране првостепеног суда, па је, оцењујући као олакшавајуће околности на страни оптужене АА њену досадашњу неосуђиваност и њене породичне прилике тј. чињеницу да је мајка троје деце, а на страни оптуженог ББ да је породичан човек и отац двоје малолетне деце, исте осудио на казне затвора у трајању од 10 (десет) односно 12 (дванаест) година у које им урачунато и време проведено у притвору. Овај суд сматра да су наведене казне, с обзиром на степен друштвене опасности извршених кривичних дела и кривичне одговорности оптужених као њихових извршилаца, нужне да би се њима постигла сврха кажњавања, предвиђена одредбом чл. 33. ОКЗ-а, у оквиру опште сврхе изрицања кривичних санкција предвиђене одредбом чл. 5. истог закона.

Правилна је и одлука суда којом су оптужени обавезани да накнаде трошкове кривичног поступка јер је иста донета у складу са одредбама чл. 196. ст. 1. у вези чл. 193. ст. 1. и 2. тач. 1. и 9. ЗКП-а, а за овакву своју одлуку првостепени суд је дао јасне и убедљиве разлоге.

На основу изложеног, у складу са одредбама чл. 391. ЗКП-а, веће Врховног суда одлучило је као у изреци ове пресуде.

Записничар, Председник већа – судија,

Марија Вуковић-Станковић, с.р. Никола Латинић, с.р.

За тачност отправка

